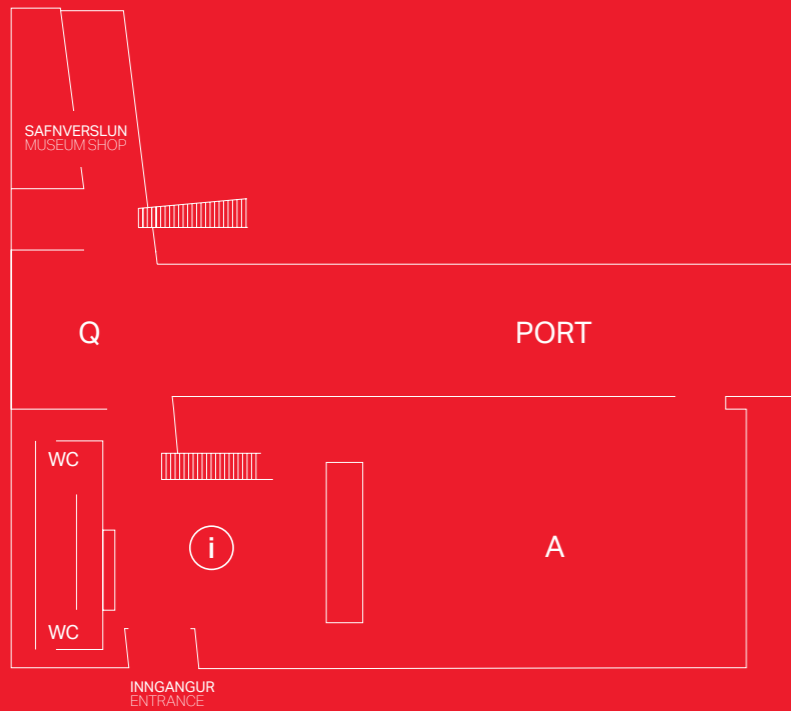

1 HÆÐ
FLOOR

2 HÆÐ
FLOOR

3 HÆÐ
FLOOR

Pallur – Kvikmyndir um Erró
Landing – Films about Erró

09.04.–29.09.2022

Sprenngi- kraftur mynda Erró The Power of Images

Erró
Sprenngkraftur mynda
The Power of Images
09.04.2022–29.09.2022

Sýningarstjórar Curators
Danielle Kvaran, Gunnar B. Kvaran

Sýningartexti Exhibition Text
Danielle Kvaran

Sýningarhönnun Exhibition Design
Axel Hallkell Jóhannesson

Grafísk hönnun Graphic Design
Árman Agnarsson

Í tilefni sýningarinnar gefur Listasafn
Reykjavíkur út veglega sýningarskrá
sem er til sölu í safnverslun
Reykjavík Art Museum publishes a new
and comprehensive catalogue with the
exhibition, available in the museum store

Upplýsingar um leiðsagnir
og aðra viðburði á heimasíðu safnsins
Information on guided tours and
other events on museum website

Stórir og smáir hópar
geta bókað sérleiðsögn
Small or large groups can
book private tours

Sýningin er byggð á verkum úr Errósafni
Listasafns Reykjavíkur. Þeim sem lánuðu
önnur verk eru færðar þakkir
The exhibition is based on works from the
Erró-Collection of Reykjavík Art Museum.
Thanks to those who lent other works

Listasafn Reykjavíkur þakkar Aztíq
fyrir stuðning við sýninguna og útgáfuna
Reykjavík Art Museum wishes to thank Aztíq
for supporting the exhibition and publication

Hafnarhús
Tryggvagata 17

listasafnreykjavikur.is
artmuseum.is

#listasafnreykjavikur
#reykjavikartmuseum

Erró – Sprengikraftur mynda Listamaðurinn Erró, eða Guðmundur Guðmunds-son, fæddur í Ólafsvík á Snæfellsnesi árið 1932, er meðal nafntogaðra listamanna sem tengjast evrópskri framúrstefnulist um miðbik sjúunda áratugsins. Nafn hans er ekki einungis tengt endurnýjun figúratífs myndmáls, vegna upp-götvana hans á sviði málverka sem byggjast á frásögn og samklippi, heldur einnig hreyfingum sem kenndar eru við uppákómur og tilraunakvik-myndir. Þrátt fyrir að verk hans séu oft sett í samhengi liststefna eins og súrrealisma, figúratífrar frásagnar og popplistar, væri ógerningur að fella þau undir eina þeirra.

Erró fær innblástur frá hinni hnattvæddu veröld okkar og hinu stöðuga flæði mynda og upp-lýsinga sem einkenna hana. Sem frumkvöðull hins málaða samklipps (p.e. málverka sem byggjast á forunnum samsetningum úr fundnu myndefni) hefur hann þróað gróskumikla háðsádeilu á neyklusamfélagið og alþjóðlegan stjórnmálaheim. Hann blandar frjálslega og teflir saman myndum af ólíkum uppruna og hefur skapað þéttan, flókinn og oft á tíðum truflandi listheim sem skorar á hólmi staðlaðar menningarmyndir og stigveldi og blandar fortíð við nútíð, skáldskap við veruleika. Með því að þenja út form samklippsins hefur hann skapað kröftugt sagnaflæði sem spannaði allt „heimsþorpið“ löngu áður en internetið var fundið upp og nokkur maður kannaðist við hugtakið hnattvæðingu.

Þessi yfirlitssýning er skipulögð eftir tíma og þemum og spannar listrænan feril Errós í heild í öllum sínum fjölbreytileik fram til nýjustu málverka hans og klippiverka. Með sýningunni er leitast við að sýna hvernig ótæmandi mynda-brunnur hans hefur dýpkað og endurnýjast með tímanum, þar til hann hefur að geyma öll hugsanleg svið, frá list og kvikmyndum til teiknimynda í gegnum vísindi og tækni, sögu og stjórnmál, auglýsingar og áróður, eða erótík. Hér má sjá þá margvíslegu vegu sem Erró hefur endurnýtt þetta sjónræna efni og túlkað upp á nýtt, til að skapa verk sem fela í sér andstöðu við hvers konar vald en tjá um leið afar óvenjulegt og hugvitssamlegt ímyndunarafli.

A – Lif á meðal mynda Erró þróaði listrænan stíl sinn á árunum 1955–64, þegar hann færði sig frá því að mála með tjáningarríkum hætti af fingrum fram og yfir í að nota eingöngu fundið myndefni úr heimi fjöldamenningar. Í París, þar sem hann settist að síðla árs 1958, öðlaðist listsköpun hans keim af vísindaskáldskap. Upp úr myndum af vélum og líkamsbyggingu sem klipptar voru út úr tímaritum og bjó hann til samklipp sem sum hver voru stækkuð upp í málverk og önnur

endurunnin í stærri myndrænar samsetningar uppfullar af tilbúnum verum. Í málverkum sínum frá 1963 þurrkaði Erró smám saman út þátt vélfræðilegra tilvísana og jók við á öðrum sviðum. Sum verk urðu hreinn leikur að tilvitnunum. Tímamót urðu hins vegar við dvöl listamannsins í New York 1964 þar sem endalaust flæði fjöldaframeiddra mynda í neyklusamfélaginu helltust yfir hann. Erró hætti markvisst að teikna ímyndaðar persónur og þróaði þá aðferð að klippa saman myndir og umbreyta svo samklippinu í málverk.

B – Sjónræn and-alfraëðibók Þegar Erró sneri aftur frá New York 1964 skapaði hann verk sem voru innblásin af hnattrænni menningu. Allt framundir 1971 gaf hann sig á vald framsækinna tilrauna sem byggðust að mestu á samþættingu. Þetta var „skrímslatíma-bilið.“ Frá 1972 þróaði Erró frásagnarmynstur af öðru tagi, varð beinskeyttari gagnvart viðfangs-efninu og táknmyndirnar skýrari. Ekki síst má þar nefna sögulegar og pólitískar myndraðir sem fjalla um stóra atburði í veraldarsögunni, háðslega úttekt hans á ofbeldi nylenduríkja og alfræðimyndraðirnar um rithöfunda og tónskáld.

C – Ofurraunsæi Í Bangkok, þar sem Erró hefur unnið á hverju ári frá 1973, fékk hann tailenska veggskilta-málara til að mála verk eftir samklippi sínu og lagði sjálfur á þau lokahönd. Þessi samvinna gat af sér margar myndraðir svo sem *Kínversku málverkin* (1974–80), *Geim*-myndraðirnar (1974–81) og þá sem kennd eru við norður-afrískar konur (1981–99). Þessi „ofurraunsæislegu“ olíumálverk viku af leið hvað varðar tækni og stílbrigði fyrri verk sem voru máluð í teiknimyndasögu/poppstíl með alkýðmálningu.

D – Stórar myndasögur Í byrjun níunda áratugarins byrjaði Erró að nota tölvugerð þrívíddarnet sem grunn í margar samsetningar sínar. Gríðarlegur sveigjanleiki og margslungin uppbygging þessara „járnneti“ gerði honum kleift að ná fram einstæðum áhrifum sjónarhorna og skapa sterka tilfinningu fyrir hreyfingu. Myndasögur urðu aðal, og reyndar eina efnið sem Erró notaði í verk sem voru á köflum gríðarstó og yfirfull. Banda-rískar myndasögur, aðallega vísinda- og ofurhetjuskáldskapur, eru undirstöðuhræfni í því sem hann fær lánað í verk sem byggjast ýmist á hreinni ímyndun eða sértækum sögu-legum viðburðum.

E – Sprengikraftur myndasagna Í augum Errós eru myndasögur í senn listræn sköpun og alþjóðlegt tungumál. Þær gera honum kleift að setja fram fráleitustu mótsagnir. Þær veita honum orðaforða og frásagnar-eiginleika sem hann færir sér í nyt með því að stækka upp til að kalla fram ofbeldisfullan og óreiðukenndan heim. Hann notar þær oft, stundum í bland við skopteikningar og fréttamyndir, til að koma á framfæri yfirlýsingum um hörmungar stríðsreksturs. Ennfremur nýtir Erró sér fjölbreytni og misleitni myndasagnanna til að skapa heim grátbroslegra mynda sem endurspeglja æstan, flókinn og ofbeldisfullan heim hversdagsins.

F – Aftur til listasögunnar Í augum Errós hefur listasagan alltaf verið ótæmandi brunnur mynda sem eiga sífellt erindi og veita innblástur og þangað sækir hann stöðugt. Árið 1992 vann Erró að myndröð sinni *Listasagan*, samstæðu verka í mjög stóru formi sem er öður til stórmeistara módernískrar myndlistar á 20. öld (Picassos, Matisse, Légers o.fl.). Á undanfórnum árum hefur hann sótt á ný til listasögunnar með gerð portrettraða, þar á meðal verka sem eru tileinkuð Beckmann, Miró og Picasso, þremur af uppáhaldsmálurum hans.

G – Þessir myndasögur Þessir myndasögur eru byggðar á sögu og myndum sem hann hefur tekið til sín frá börnum sínum og börnum sína. Þessir myndasögur eru byggðar á sögu og myndum sem hann hefur tekið til sín frá börnum sínum og börnum sína.

H – Þessir myndasögur Þessir myndasögur eru byggðar á sögu og myndum sem hann hefur tekið til sín frá börnum sínum og börnum sína.

Erró – The Power of Images Erró, born Guðmundur Guðmundsson in 1932 in Ólafsvík, West Iceland, was among the most prominent figures of the European avant-garde of the 1960s. His name is associated not only with the renewal of figurative art, due to his invention of narrative collage-paintings, but also with the Happenings movement and experimental cinema. Although his work can be linked to artistic groups like Surrealism, Narrative Figuration or Pop art, it cannot be reduced to any one of them.

Erró draws inspiration from our globalized world and its continuous flow of images and information. As the forefather of painted collage (that is, the practice of painting based on pre-paratory montages of ready-made images), he has developed a satirical and exuberant saga of consumer society and world politics. Freely mixing and opposing images from different print sources and places, his dense, complex and often disturbing oeuvre breaks open

Q – List, margföldun og dreifing Erró er í grunninn pólitískur listamaður, ekki aðeins vegna þess þráðar samfélagsgagnrýni sem gengur í gegnum verk hans, heldur líka vegna þess að hann aðhyllist lýðræðisvæðingu listarinnar. Hann vill gera list sína öllum aðgengi-lega og af þeim sökum hefur tæknileg endur-gerð eigin verka orðið rauður þráður í vinnu hans allan ferilinn, með endurprentunum og annarri fjölföldun mynda.

Port – Kvikmyndagerð Errós Erró gerði fyrstu tilraunir í kvikmyndagerð 1962–63 þegar hann var listræn stjórnandi tilraunakvikmyndar Érics Duvivier, *Vélkonsert fyrir klickunina eða hin klickaða vélmyndbreyting*. Myndin gerði Erró kleift að fara enn dýpra ofan í viðfangsefni sem hann hafði kannað til hlítar í samklippum sínum, málverkum, teikningum og samsetningum síðan 1959. Á milli 1964 og 1967 gerði hann sex stuttmyndir, flestallar svarthvítar, sem byggja á röð einstakra ljósmynda, myndskeiða eða blöndu af hvoru tveggja. Þessar myndir eru rökrétt framhald samklippa hans og málverka, kvikmyndauga Errós er ekki mjög frábrugðið myndaauga hans.

R – Þessir myndasögur Þessir myndasögur eru byggðar á sögu og myndum sem hann hefur tekið til sín frá börnum sínum og börnum sína.

S – Þessir myndasögur Þessir myndasögur eru byggðar á sögu og myndum sem hann hefur tekið til sín frá börnum sínum og börnum sína.

cultural stereotypes and hierarchies, mingling past and present, fiction and reality. Taking the art of collage to its extremes, his compositions constitute a flow of powerful visual narratives that covered the “world scene” long before the internet was invented and globalization became a common theme.

Organized according to a chronological-thematic framework, this retrospective covers the whole of Erró’s artistic career, in all its diversity, right up to his most recent paintings and collages. The exhibition seeks to show how his fund of sources has been enriched and renewed over time to cover every possible domain, from art and cinema to comic strips, by way of science and technology, history and politics, advertising and propaganda, or eroticism. It looks at the different ways in which he has refashioned and recomposed this visual material in order to create a hub of resistance to every form of authority, and to express a highly inventive fantasy.

A – Living among Images Erró developed his artistic style during the years 1955–64, moving from first-person painting of an expressionist nature to a purely referential form of art based on images generated by mass culture. In Paris, where he settled from the late 1958, his art took on the accents of science-fiction. From mechanical and anatomical images, he made collages, some of which were enlarged into paintings, while others were recycled into larger compositions filled with invented figures. In 1963, Erró progressively eliminated the mechanical references in favor of other images. Some paintings became pure games of citation. But the turning point happened in New York in 1964. Immersed in the endless flow of mass-cultural images, Erró definitively abandoned the idea of drawing figures from his imagination and systematized a method consisting of collaging images and then converting the collages into paintings.

B – A Visual Anti-encyclopedia Upon his return from New York in 1964, Erró created works that drew on images of global culture. Until around 1971, he gave himself over to frequently aggressive experiments that largely focused on hybridizations. This was the “monster” period. From 1972, he developed other types of narratives, more direct in their approach to the subject, less enigmatic in their intentions, and clearer in terms of iconography, including historic-political series commenting on major events of world history, colonial violence, or his encyclopedic series on writers and composers.

C – Hyper-reality In Bangkok, where from 1973 he worked each year, Erró commissioned Thai movie-poster painters to execute canvases from his collages, taking it upon himself to add the finishing touches. This collaboration gave birth to many series, including the *Chinese Paintings* series (1974–80), the *Space* series (1974–81) and the portraits series of North African Women (1981–99). These “hyperrealist” oil paintings broke technically and stylistically with his previous works, which had been executed in a comic-strip/pop style and with an alkyd paint.

D – Large-scale Comics From the 1980s onwards, Erró started using computer-generated 3D grids as the basic structure of many compositions. The great flexibility and complexity of these “iron nets” allowed him to create completely original effects of perspective and to produce a strong illusion of movement. Comics became the main, and

indeed the only, material he used in works that were sometimes vast and crowded. American comics, mostly in the field of science fiction and superhero fiction, are the essential ingredients of his borrowings in works that are purely imagined or refer to specific historical events.

E – The Power of the Comics For Erró, comics are both artistic creation and universal language. They allow him to set up the craziest collisions, and provide him with a vocabulary and a grammar that he exploits by magnifying them in his evocation of a violent, chaotic world. It is to comics, sometimes accompanied by caricature and press photographs, that he turns in order to convey the disaster of war. He also makes use of the diversity and the heterogeneity of the comics in order to invent a whole world of tragic-comic sketches reflecting an agitated, complex, violent everyday life.

F – Art History Revisited For Erró, art history has always been an inexhaustible source of representations that are forever topical and inspiring, from which he constantly draws. In 1992, Erró created the series *Art History*, large-format paintings in homage to the great masters of twentieth-century modernist art (Picasso, Matisse, Léger, etc). In recent years, he has revisited the history of art by executing an ensemble of portraits, among which are those dedicated to Beckmann, Miró, and Picasso, three of his favorite painters.

Q – Art, Multiplication and Diffusion Erró is fundamentally a political artist, not only in terms of the socially critical tenor of his work, but also because he is in favor of the democratization of art. Out of a desire to make his art accessible to all, he has made the technical reproducibility of images the essential matter of his work, producing prints and other derivatives throughout his career.

Port – Cinematic Work Erró first experimented with filmmaking in 1962–63, when he collaborated as an art director on Éric Duvivier’s experimental film, *Concerto mécanique pour la folie ou la folle mécamorphose*. Between 1964 and 1967, he made six short films, for the most part in black and white, based on a succession of individual photographs, filmed sequences, or hybrids combining both. These films can be rightly regarded as an extension of his collages and paintings, since his cinematic gaze is not that different from his pictorial gaze.